

Het Randstedelijk Mannenkoor
SPIJKENISSE

Lentekriebels

Hallo
maart

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 21 - nummer 4 - 4 maart 2021

Colofon

Correspondentieadres

Fregat 50
3232 CH Brielle

E-mailadres

Redactie

Tekstverwerking / vormgeving

E-mail

secretaris.hrm@gmail.com

Ger Buitink en Roel Korpershoek

Ger Buitink

redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Ger Beikes
06-11300722
voorzitter.hrm@gmail.com

Secretaris

Ies Dekker
0181-412393
secretaris.hrm@gmail.com

Penningmeester a.i.

Bas Vogel
0181-613157
b.vogel4711@gmail.com

Comm.PR

Kees Wagener
06-25035188
prcomm.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter
0181-479990
j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris

Bas Vogel
0181-613157
b.vogel4711@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Ger Beikes
06-11300722
voorzitter.hrm@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

Bert Bijkerk
06-21521162
bbijkerk@planet.nl

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
nylon@hetnet.nl

2° Koormeester
vacant

3° Koormeester
Toon Kooren
0181-216654
kooren45@zonnet.nl

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
c.kreft15@upcmail.nl

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
j.modderman53@gmail.com

Bassen
PeterSpanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger
Willem Kardol
06-53539296
willemkardol@hccnet.nl

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Cees Brons en Anton Kooren

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in 'De Kern', Eikenlaan 2, Spijkenisse, 0181-612800.

Contributie: € 16,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr. **IBAN** NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 36,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangskaart voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijnselen. Betaling zie contributie.

Kleding: **Formeel 1:** rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik, rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

inhoudsopgave

25

blz. 2-3

blz. 4

blz. 5-6

blz. 7

blz. 8

blz. 9

blz. 10

blz. 13

blz. 15-20

blz. 21-22

blz. 25-32

blz. 33-34

blz. 36-37

blz. 38

Colofon

Inhoudsopgave

Van de voorzitter

Van de redactie

Wie is er jarig

In Memoriam

De Knotwilg

Conquest of Paradise

1953

De Ketellapper

Het Wapen van Hellevoetsluis

De Zwavelstokmaker

Wat is E.V.V.O

Lach van de dag

van de voorzitter

Het duurt nog slechts een paar weken en dan hebben we al een jaar geen enkele repetitie, laat staan een optreden gehad. En dan zijn we ook nog onze oefenlocatie kwijt. De Wijkkerkenraad van De Verbinding heeft unaniem gekozen om De Kern aan te houden. Deze raad staat voor een verbouwing van het gebouw vanaf 1 april a.s. en in de nieuwe situatie is vooral nog (ondanks ons aandringen) geen plek voor HRM om een ruimte te huren. Het ziet er niet naar uit, dat we spoedig weer aan de slag kunnen. En voor sommige leden duurt het niet kunnen zingen te lang; zij denken erover hun lidmaatschap (voorlopig) op te zeggen.

Dat vind ik heel erg jammer. Als ieder lid er zo over denkt, kun je je vereniging opdoeken. Dus doe ik een DRINGEND beroep op alle leden: blijf volhouden, eens komt er een eind aan deze onplezierige periode.

Toch gaan we een paar leden missen:

Jaap van Koppen (bas) heeft na 18 jaar lidmaatschap moeten besluiten – gezien zijn fysieke klachten – te stoppen. Jaap is een voorbeeldig en een trouw lid geweest, altijd meedoen en meegaan, liefst Nederlandse teksten zingend.

Jaap van Galen (bas) is ook gestopt. Hij was vanaf het begin dat hij bij ons kwam (maart 2020) heel enthousiast. Maar het niet zingen, was kennelijk te veel. Wellicht zien we Jaap weer terug als alles normaal is geworden.

Martien Manders (1e tenor) heeft met spijt in het hart besloten te stoppen met zijn lidmaatschap. Voor hem zijn het zowel zakelijk als privé (ziekte bij hem zelf) lastige tijden. Martien woont in Zoetermeer; ik vond het altijd zeer bewonderenswaardig, dat iemand zo van zingen houdt, dat hij een lange wekelijkse rit over heeft voor meedoen in HRM.

Tenslotte wil ook **Peter Adriaansen** (bas) zijn lidmaatschap beëindigen: wel contributie betalen en niet zingen. Ik heb al meer gezegd, dat het heel jammer is, als iemand er zo over denkt. Maar als we dan weer regelmatig kunnen zingen, hoop ik Peter ook opnieuw te mogen verwelkomen.

Doen we dan helemaal niets. Nou, dat is ook weer niet zo.

Onze penningmeesters hebben het financiële jaarverslag klaar en Willem de Swart en Leo Molendijk zullen de kas controleren. Maar een Algemene Ledenvergadering met elkaar kunnen we nog niet inplannen.

We kijken wel vooruit. Stel dat we na de zomervakantie weer aan de slag kunnen. Dan gaan we fanatiek aan de slag met het kerstrepertoire; gaan we onze stemmen in goede conditie brengen om in december weer concerten/optredens te verzorgen.

Heb je al in de agenda genoteerd?

Hier komen de data: **zondagmiddag 12 december**

> Zangdienst in de Breepleinkerker;

donderdagavond 23 december

> Kerstconcert, Sint-Catharijnekkerk, Brielle

zondag 26 december

> Schipperskerstfeest, de Pelgrimskerk in Rotterdam

Uiteraard als de maatregelen het toelaten, dus onder voorbehoud.

En blijf vooral oefenen met het materiaal, dat Arjan stuurt.

Intussen spreek ik de wens uit dat al onze zangers en hun dierbaren verschoond blijven van lichamelijke coronaperikelen. Anders gezegd, Blijf gezond!!!

Ger Beikes.

Even een paar grappige taalfouten.

Een waarschuwingsbordje bij een supermarkt: Verplicht. Geld voor iedere bezoeker. Nog een supermarktboodschap: Plaats de kar in degene voor u.

Een advertentie, waarin mensen een hond zoeken: Wij zoeken een labradoodle mini om het gezin af te maken.

Take-away maaltijden: We zijn open, ook om me te nemen.

Een ziekenhuis vermeldt: bij verkoudheidsklachten moet je thuis blijven; correctie > dit geldt alleen voor collega's uit Brabant. Als je in een normale provincie woont, mag je gewoon komen werken.

Een kop uit de Flevopost: Doodgereden dier bij Luttelgeest is zo goed als zeker dood.

Een mededeling voor ook Engelse en Duitse gasten: Helaas. Wij zijn dicht. We are closet. Wir sind geschlossen.

Burgemeesters: Bij illegale feesten treden we op.

Nog 2 weken en dan begint het met de lentekriebels. De redactie heeft er zin in en dat zal met degenen die dit lezen niet anders zijn? Meestal rond deze tijd werden er weer afspraken gemaakt voor een voorjaarsconcert met aansluitend een concert op 4 of 5 mei, maar de situatie met het C-virus (krijg het volledige woord niet meer uit mijn mond) gooit wederom roet op de agenda.

Dus zal er een blik met andere activiteiten geopend moeten worden. Als er koorleden zijn die hiervoor een leuk idee hebben dan horen wij dit graag om het in het volgende nummer kenbaar te maken.

Misschien hebben velen van ons de C-vaccinatie in hun arm gekregen en kunnen zich daardoor zonder angst voor besmetting vrijer bewegen. Het zijn allemaal verwachtingen maar hoop doet leven zullen we maar zeggen.

Om het boekje weer enigzins te kunnen vullen met leuke onderwerpen kan de redactie gelukkig terugvallen op een vast crew van schrijvers. Enerzijds goed maar de redactie wil ook graag nieuwe talenten aan het schrijversgilde toevoegen. Dus mannen jullie weten wat er te doen is!

Rest ons nog iedereen veel leesplezier te wensen en blijf voorzichtig en gezond.

Het volgende nummer verschijnt op 29 april 2021

Kopij voor 19 april 2021 sturen naar:

redactie.hrm@gmail.com

Op:	woordt:	jaar:
7 mrt.	Rein van Eijk	80
9 mrt.	Leo Molendijk	70
10 mrt.	Wim Kardol	68
29 mrt.	Henk Degeling	69
1 apr.	Kees Brobbel	81
2 apr.	Dick v.d. Poort	75
3 apr.	Geert van Genderen	83
7 apr.	Rob v.d. Burgh	75
12 apr.	Gerard v.d. Bos	81
19 apr.	Henk Ketting	72
20 apr.	Hans de Vries	67
23 apr.	Willem de Swart	74
26 apr.	Hans Popelier	71

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

In Memoriam

Suus van Gulp

1942 – 2021

Op 25 januari 2021 ontvingen wij bericht dat enkele dagen geleden onverwacht een zeer markante persoonlijkheid die wij allen goed kennen in haar slaap is overleden.

Onze altijd energieke, vrolijke, gastvrije en aardige Suus van Gulp is op 79-jarige leeftijd in haar slaap overleden. Haar echtgenoot overleed al enkele jaren geleden.

Om Suus van Gulp kon niemand heen. Ze had een heel sterke wil, kon goed "toneelspelen", maar had een hart van goud. Ze was de spil waar vele activiteiten omheen draaiden.

De jaarlijkse gang naar het Rockanjese Stuifakkers werd mede door haar optreden altijd een feestje. De relatie tussen Suus en Arjan was ook heel hecht en die 2 samen hebben ons als koor vaak doen lachen.

Als Suus nog iets extra's wilde horen voor háár mensen, had Arjan maar dat uit te voeren.

En zo gebeurde het dan ook altijd. Arjan en Suus: een twee - eenheid. Legendarisch is het "issie" dat wij in het begin van onze optredens in de pauze kregen.

We zullen haar heel erg gaan missen.
Suus hoorde bij HRM.

We wensen de familie heel veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

De Knotwilg

Door de vele landbouw en landschap beherende mensen wordt hun standplaatsen soms wel heel zwaar belaagd Omdat zij andere plannen hebben met de omgeving en hierdoor de menige groei van de knotwilgen vertraagd

Zij vergeten dat zij allen wel het landschap decoreren met al hun kleuren en hun mooi verschillende vormen En zij weten ook niet hoeveel dieren hierin verblijven Zij kappen hen gewoon ondanks dat ze goed presteren

Zij vergeten ook dat niet te tellen jaargetijden zij toch alle seizoenen hun trouwe diensten hebben bewezen zowel aan de weide, het vee en wie van natuur houdt weet ook dat zij allen een woning zijn voor vele mezen

De ekster en de mussen, de uilen, spreeuw en de eend bezochten al de wilgen en geven hun daarbij ook onderdak Vele vogels vinden hier ook hun voedsel in stam en schorsen maar daaraan hebben bomen en wilgenhaters gewoon het lak

De aanblik van deze oude bomen lijken dan wel zeer ruig en nors maar ze bieden veel meer dan dat een leek van bomen zal denken wat denk je van al die wantsen, poppen, kevers, rupsen in de schors dat is wat al de wilgen aan onze gevleugelde dieren gratis schenken.

Gedicht: Tine de Jong
Foto : Ger Buitink
Locatie : Vogelenzang

CONQUEST OF PARADISE.

Arjan, onze trouwe dirigent, wil regelmatig contact houden met ons koor. Dat doet hij door o.a. een muzieknummer te sturen en ons het notenschrift onder de aandacht brengen (vorig jaar).

Nu kwam het idee om elk koorlid het nummer Conquest of Paradise te laten zingen. Arjan stuurde een aangepaste versie van dit lied (tekst en noten) en de begeleidende muziek per stem. En daarmee konden we aan de slag.

Mijn ervaringen: allereerst dacht ik “wat haalt die man zich op de hals”. Want als 30 – 40 zangers zouden meedoen, dan moet dat allemaal synchroon gemaakt worden om het nummer goed te laten klinken. Ook bedacht ik, dat het toch wel een heel gedoe was: oefenen, opnemen, versturen via We Transfer??. Wie van de leden zou daaraan willen meedoen??

Ik stelde het oefenen steeds uit en net toen ik wilde beginnen, werd de inzettermijn verlengd tot eind januari. Mooi, uitstel! Intussen sprak ik Ger Buitink. Die merkte op dat het nog best een werk was om e.e.a. voor elkaar te krijgen.

Arjan gaf aan dat er nog weinig medewerking was; daarop heb ik Ger Buitink gevraagd een zo duidelijk mogelijk stappenplan te schrijven voor onze zangers. Met een nieuwe oproep om mee te doen werd dat verstuurd.

Eindelijk ben ik dan aan de slag gegaan, een paar dagen voor de laatste inzendingdatum. Het inoefenen was geen probleem: tekst erbij, oortjes in en kijken naar het dirigeren van Arjan en luisteren naar zijn (vooral) neuriën. Na een paar keer vond ik het wel goed klinken en kon ik naar We Transfer. Met behulp van het stappenplan was het eigenlijk nog best eenvoudig te doen. En ik ben niet zo'n held in dit soort computerzaken. Dus als ik het kan, dan kunnen meer zangers dat ook, dacht ik.

Uiteindelijk hebben 11 zangers hun opname ingestuurd. Te weinig om er een koorzangstuk van te maken, dacht ik. Jammer, dat het initiatief van Arjan mislukte. Maar tot onze verrassing had Arjan toch een montage gemaakt en ik moet zeggen: het klonk best aardig.

Het was het proberen toch waard gebleken.

Ik heb er in ieder geval van geleerd, dat je niet bang moet zijn om iets te doen op en met je computer. En met de voorgeschotelde muziek. Het valt uiteindelijk best mee.

Dus bij een volgende keer: gewoon meedoen!!

Ger Beikes

Het is inmiddels alweer 68 jaar geleden dat Nederland werd getroffen door een ramp welke gepaard ging met storm en dijkbreuken die grote delen van Zeeland en Zuid-Holland onder water zette.

Tijdens de middag van zaterdag 31 januari 1953 stormde het al flink en als 9 jarige ben je wel nieuwsgierig hoe het er buiten aan toegaat. Ik ga nog even aan de waterkant kijken riep ik naar mijn moeder terwijl ik me diep in mijn winterjas verschanste tegen de kou en de wind. Ik liep via de Anjerstraat naar de Prins Hendrikkade op het Noordereiland om te kijken hoe hoog het water stond. Dat stond al op de kant, maar dat hadden we wel vaker meegeemaakt, dus wel spannend maar niet verontrustend. Na een ommetje van een half uurtje over het Prinsenhoofd snel terug naar huis om je voor de kolenkachel weer lekker op te warmen. Die avond werd op de radio nogmaals gewaarschuwd voor een harde storm met veel regen, hagel en sneeuw met een extra verhoogde waterstand.

Die nacht werd ik wakker van een hoop lawaai buiten. Met slaperige ogen keek ik door het raam vanuit de eerste verdieping naar buiten en zag de vader van mijn vriend met zijn oude moeder op zijn rug wadend door het water naar de overkant van het plein lopen. Inmiddels was mijn moeder ook

wakker en riep vanuit bed wat is er aan de hand? Kom maar snel kijken riep ik want alles staat onder water.

Ik vertelde dat de vader van mijn vriend, die aan de overkant van het plein woonde zijn oude moeder naar de overkant had gebracht. Even later kwam hij terug om wat later bleek ook zijn vader in veiligheid te brengen. Klaar wakker van de opwinding kon ik niet meer slapen. Wachtend tot het licht werd spoedde ik mij naar de gang en zag dat het water meer dan een meter hoog stond. Omdat inmiddels de zondag was begonnen was buitenspelen onmogelijk.

Het gehele plein was bezaaid met vaten en losgeslagen roeiboten en planken en luiken van schepen. Luisterend naar de radio werd inmiddels duidelijk dat er een verschrikkelijke ramp Nederland was overkomen. Het volgende verslag werd uitgezonden:

“Op zaterdag 31 januari steekt een storm op boven de Atlantische Oceaan. Het centrum bereikt ‘s middags de oostkust van Schotland. Deze storm, die boven de gehele Noordzee heerst, houdt aan tot zondagochtend. Om een maximale stijging van de zeespiegel te kunnen veroorzaken, moet deze noordwesterstorm zes tot twaalf uur duren. En dat gebeurt. De storm heeft windsnelheden van meer dan honderd kilometer per uur en de zeespiegel stijgt na twaalf uur nog steeds. Dat heeft tot gevolg dat de vloedstand in deze periode extreem hoog is. Door deze ongelukkige samenloop van omstandigheden zwiept het water tot ongekende hoogtes langs de kust en in de zeegaten.

Om elf uur ‘s avonds is de waterstand tijdens eb nog zo’n meter hoger dan de normale vloedstand op deze dag. Zaterdagochtend ebt de zee niet af en boven op die toen al onrustbarende stand komt de springvloed opzetten. Daardoor stijgt de waterstand tot ruim drie meter boven de normale vloedtop. Urenlang beukt het vloedwater op de lage en zwakke dijken. En dan gaat het mis. De dijken breken door in West-Brabant, Zeeland en op de Zuid-Hollandse eilanden. Ook de Texelse dijken zijn niet bestand tegen het kolkende water. Rond vijf uur ‘s nachts breken bijna overal de dijken door en de gevolgen zijn niet te overzien: binnen een halfuur staan sommige dorpen in de polder tot wel drie meter onder water. Dit gaat zelfs zo snel dat veel bewoners niet de tijd hebben om te anticiperen. Ze zijn genoodzaakt te vluchten naar de zolder of het dak van hun huis. Sommigen komen daar dagenlang vast te zitten zonder eten en drinken. Velen worden alsnog gegrepen door het water en verdrinken. De dag voordat de grootste Nederlandse natuurramp van de twintigste eeuw zich voltrekt, krijgen weerkundigen langzamerhand de storm in de peiling. Op advies van het KNMI waarschuwt de zogeheten stormvloedwaarschuwingsdienst voor ‘hoog water’. Een aantal uren later wordt deze waarschuwing opgeschroefd naar de hoogste graad ‘gevaarlijk hoog water’. De hoogst mogelijke staat van alarm is daarmee bereikt terwijl het KNMI eigenlijk nog verder wil gaan.

Veel halen deze waarschuwingen echter niet uit. De meeste radio’s zijn die nacht de lucht al uit en de pogingen die worden gedaan om de radiozenders weer aan de praat te krijgen mislukken. Daarnaast zijn de meeste waterschappen niet geabonneerd op de speciale dienst die voorziet in stormwaarschuwingen. Ook heeft niet iedereen een radio (of telefoon). Via de radionieuwsdienst van het ANP bereiken de eerste berichten ook de rest van Nederland pas in de ochtend van 1 februari. Verslaggevers ter plaatse moeten hun stem verheffen om boven de gierende wind uit te komen.

“Wanneer je dan weer de straat op gaat, word je opnieuw geconfronteerd met die ellende,” vertelt een van de dienstdoende verslaggevers. “Een man loopt met blote benen over de straat en hij schreeuwt in de richting van de overkant ‘mijn huis drijft weg, mijn huisraad drijft weg!’ En daar bovenop de

*bovenverdieping van dat huis van die man zit een vrouw voor het raam te hui-
len.”*

*Na de ramp probeert iedereen elkaar te helpen. Sommigen ontpoppen zichzelf
tot ware helden: ze zoeken met boten naar overlevenden, bouwen bruggen
van stukken hout en zwemmen lange afstanden door het koude water om
mensen te redden”*

Maandag 2 februari staat het gehele plein nog onder water en komen er af en toe roeiboten voorbij van schippers die elkaar helpen om de overige roeiboten weer terug te halen. Alle winkels in de buurt zijn gesloten. Vandaag niet naar school en morgen waarschijnlijk ook niet. Gelukkig heb ik nog een boek liggen van Arendsoog. Dus dat kan ik mooi uitlezen. De rest van de week nog steeds geen school. Na 2 dagen is het water gezakt en kunnen we weer naar buiten om met vriendjes over deze ramp te praten. Een van de vriendjes heeft verdriet om het verlies van zijn tante. Zij woonde in een souterrain en is die nacht in haar slaap door het water overvallen en verdronken.

Met de volgende code kan men nog live beelden bekijken van de ramp:

<https://www.youtube.com/watch?v=XcX5wb1k9UM>

Ger Buitink
bariton

KETELLAPPER

Oude pannen belanden tegenwoordig vaak bij het vuilnis en worden gerecycled. Onderdelen als kunststof, aluminium en metalen worden weer gebruikt voor andere producten.

Maar de pan die je tegenwoordig weggooit, liet je vroeger door de ketellapper opknappen.

Ketellapper is een in Nederland uitgestorven beroep. Het handwerk van de ketellapper bestond uit het repareren van keukengerei waaronder ketels. Indertijd waren dergelijke voorwerpen veelal van koper. Versleten plekken konden opgelapt worden, dat wil zeggen dat een stuk metaal, een "lap", met tin (element) over de zwakke plek

Vergeten of bijna vergeten beroepen.

gesoldeerd werd. Koperen ketels zijn van binnen voorzien van een laag tin die verhindert dat het eten met het koper in contact komt. Deze laag kon de ketellapper ook repareren.

De ketellapper was doorgaans een rondreizende zelfstandige en werd ook wel ketelboeter of pannenboeter genoemd (boeten is een oud woord voor repareren). Het verwante beroep van de koperslager richtte zich meer op het maken van nieuwe voorwerpen.

Niet alle ketellappers kwamen uit Nederland. Dat blijkt uit een artikel in het Haags weekblad van 1909 waarin de aankomst van Hongaarse zigeuners wordt beschreven: 'Mooie typen, de mannen met gitzwarte haren en ogen, maken in hun nationaal kostuum een goeden indruk, terwijl de vrouwen met hare vlechten, even behoorlijk als goedig eruitzien'. Zij trokken met hun families rond met paard en wagen en sliepen in tenten.

Bron: internet

HET WAPEN VAN HELLEVOETSLUIS

Het wapen van Hellevoetsluis (1816 - 1961) *

Het wapen van Hellevoetsluis (sinds 1961)**

*Het blazoen van het wapen dat op 24 juli 1816 is toegekend luidt:

Van lazuur beladen met een driemastschip van goud, varende op een zee van zilver en chef van keel beladen met een Agnus Dei van zilver.

**Het blazoen van het huidige wapen luidt:

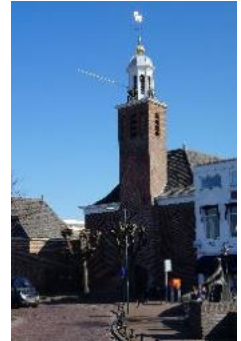
Gedeeld : I in azuur een driemastschip van goud, varende op een zee van zilver; het schildhoofd van keel beladen met een Agnus Dei van zilver, **II Doorsneden** : a in sinopel een linker (ridder)spoor van goud, gegespt van zilver en geriemd van natuurlijke kleur; b in keel een hoorn van zilver, gesierd en geband van goud. Het schild gedekt door een gouden kroon van 3 bladeren en 2 parels.

Betekenis

De Agnus Dei en de zee kunnen als symbolen voor de hemel (Agnus Dei), en de Hel worden gezien, waar tussendoor het schip en haar bemanning moet varen. Het ridderspoor in goud met de punten naar beneden gericht is het wapen van Nieuw-Helvoet, de zilveren jachthoorn met gouden ringen eromheen getrokken is het wapen van Nieuwenhoorn. De polder Oude- en Nieuwe Struiten had waarschijnlijk een ooievaar of een struisvogel als wapen.

Hellevoetsluis en HRM.

Het Randstedelijk Mannenkoor heeft wel wat met Hellevoetsluis. Om te beginnen zijn er natuurlijk de nodige koorleden die hier hun plek hebben gevonden om te gaan wonen. Al zou je van de mannen die er wonen geen koor kunnen oprichten, vanwege het feit dat er geen enkele 1^e tenor hier woont. HRM kent Hellevoetsluis natuurlijk ook van Theater Twee Hondjes. 2^e tenor Ton Kooren deed elk jaar weer zijn best om kaarten te verkopen voor een toneeluitvoering. De mooie kerk aan de Vesting

hebben wij ook wel een mogen bezoeken voor een concert. Een ook Rietdijk Mode, naast onze sponsor, deed ook goede zaken middels de verkoop van kookkleding. Kortom HRM en Hellevoetsluis zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het ontstaan van Hellevoetsluis

De Helle, wat Romeinen kenden als "Helius" of Helinium, een benaming die tot in de middeleeuwen in gebruik was voor het tegenwoordige Haringvliet en de Maas. De naam Hel(le)voet, of "(land bij) het laagste punt van het Helius", komt vervolgens voor het eerst voor in documenten uit de 13e eeuw, als Oud-Hellevoet, de Hellevoetse Werfhoek, Nieuw Hellevoeterland en in 1395 wanneer de polder Nieuw-Helvoet ter bedijking wordt uitgegeven. Deze polder had een uitwaterings-sluis in de Zuiddijk: de Hellevoetse sluis.

Het gebied Voorne-Putten bestond vroeger uit veen, kleigronden en moerassen. Permanente bewoning van Hellevoetsluis gaat terug naar de ijzertijd (ongeveer 800 v.Chr.). Er werd toen voornamelijk veeteelt beoefend, en in de Romeinse tijd vanaf 12 v.Chr. waarschijnlijk ook landbouw. Na de 3e eeuw verlieten mensen Voorne-Putten tot de 7e eeuw, in de 11e eeuw keerden de eerste bewoners terug naar wat later Hellevoetsluis zou worden. Omdat het gebied Voorne-Putten vaak overstromde, begon men met inpolderen.

Het poldergebied waar Hellevoetsluis zou ontstaan werd tussen 1367 en 1394 in cultuur gebracht en er werd meteen ook bewoning gepland. De eerste bewoners hielden zich voornamelijk bezig met landbouw en veeteelt. Het vestinggebied was oorspronkelijk een klein haventje dat gebruikt werd door de bewoners van het 15e-eeuwse dorpje Nieuw-Helvoet.

De vesting Hellevoetsluis is in het begin van de 17e eeuw aangelegd om de oorlogs- en handelshaven te versterken. De zilvervloot werd in 1629 op de rede van Hellevoetsluis ontscheept. Op 11 november 1688 startte Willem III met zijn vloot een tocht naar Engeland om daar, samen met zijn vrouw Mary, de troon te bestijgen en koning van Engeland, Schotland en Ierland te worden.

In 1798 werd onder bevel van buitengewone opzichter Jan Blanken een zee-sluis en droogdok aangelegd. Hellevoetsluis was de marinebasis van de Admiraliteit van de Maze. In de tijd dat Hellevoetsluis marinehaven was werd hier de door Piet Hein buitgemaakte zilvervloot aan wal gebracht. Aan die tijd herinneren nog gebouwen als het Tromphuis, affuitenloods, het kruythuis en het Ruyterhuis, vernoemd naar Michiel de Ruyter.

In 1813, op het einde van de Franse tijd in Nederland, vocht de Franse marine onder leiding van Emmanuel Hagan, om deze plek vooralsnog bezet te houden.

De vesting was in die tijd belangrijk als (marine)haven en tot in de 19e eeuw bleef deze positie gehandhaafd. Doordat rond 1830 het Kanaal door Voorne werd gegraven was er een levendige handel en doorvaart naar Rotterdam, daarnaast had Hellevoetsluis verschillende marine-instellingen en opleidingsinstituten en een vestingartillerie. Er werden in deze tijd verschillende militaire oefeningen met land en zeemacht gehouden in Hellevoetsluis en omstreken.

Marine Hellevoetsluis 1950-1960

Nadat de *Nieuwe Waterweg* het *Voornsekanaal* nutteloos had gemaakt zette het verval in, wat nog versterkt werd toen in de jaren 30 de marinehaven naar Den Helder werd verplaatst en later tijdens de Tweede Wereldoorlog de Duitsers een deel van Hellevoetsluis sloopten om een beter schootsveld te krijgen ter verdediging van de eigen stellingen. In de jaren 60 keerde de marine in Hellevoetsluis tijdelijk terug als locatie voor tijdelijk uit dienst gestelde schepen van de mijnenveegdienst. Er is later nog een mijnenjager vernoemd naar de plaats: de Hr.Ms. Hellevoetsluis. Na het vertrek van dit onderdeel van de marine stagneerde de lokale economie.

In 1960 werden de drie gemeentes Hellevoetsluis, Nieuw-Helvoet en Nieuwenhoorn samengevoegd tot één nieuwe gemeente en nadat in de jaren 70 Hellevoetsluis was aangewezen als groeikern werden er veel woningen bijgebouwd voor forensen die in Rotterdam of het Europoort-Botlekgebied werkten, zodat in de jaren zeventig de bevolking van Hellevoetsluis verdubbelde en er verschillende nieuwe wijken werden bijgebouwd in de polders van Helvoet en Nieuwenhoorn. Enkele bedrijven die rond de jaren zeventig opkwamen waren *Vermaat* en de oude rubberfabriek.

Sindsdien is de gemeente ook bezig met het revitaliseren van de vesting door middel van nieuwbouw aan de westkant van het *Groote Dock*. Van 2010 tot en met 2012 is er met rijkssteun een groot restauratieproject gestart waarbij het zogenaamde front I-II weer grotendeels teruggebracht is naar een tijdbeeld uit het rijke militaire verleden.

Hellevoetsluis is een rijksbeschermd stadsgezicht en heeft een aantal bijzondere historische gebouwen, schepen en enkele musea.

Hellevoetsluis was afgelopen eeuwen vooral legerplaats en marinehaven. Gebouwen die daar nog aan herinneren zijn de kazerne *Fort Haerlem*, een lange kustbatterij uit 1880 (*te zien op de eerste kaart boven*), de opgeknapte bunkers gebouwd rondom de vesting, een kruittoren en de barakken in de vesting. Daarnaast was Hellevoetsluis van 1783 tot 1797 thuishaven van het lineschip de *Delft*. Dit 63 meter lange zeilschip wordt momenteel herbouwd op scheepswerf De Delft in Delfshaven. In het droogdok zelf werden schepen gebouwd en gerepareerd voor gebruik in oorlogen.

Tot op de dag van vandaag bleef Hellevoetsluis een havenplaats, hoewel zij nu richt op recreatie en niet meer op handel, transport en de marine. In de Hellevoetse haven ligt het stenen droogdok van Jan Blanken, waarvan de bouw in 1798 startte; deze is uniek in zijn soort. Het werd tot begin jaren 70 gebruikt voor nieuwbouw en onderhoud van verschillende schepen, meestal mijnenvegers, onder de bedrijfsnaam Niestern. Hierna raakte het dok in verval, maar het is

tegenwoordig in gerestaureerde toestand te bezichtigen samen met het Museum Droogdok Jan Blanken, vernoemd naar Jan Blanken die opzichter was tijdens de bouw van het droogdok.

Het Kanaal door Voorne, dat in 1830 werd aangelegd van Hellevoetsluis naar het in de jaren 60 verdwenen dorp Nieuwesluis, vormde een verbinding met Rotterdam. Omdat de zeeschepen te groot werden voor het kanaal werd later de Nieuwe Waterweg aangelegd en verloor het kanaal zijn functie. Tegenwoordig wordt het nog amper bevaren maar wel gebruikt door sportvissers en kinderen om te zwemmen.

Verdere gebouwen die aan het maritiem verleden van Hellevoetsluis herinneren zijn de vuurtoren bij de haven, die vaak wordt afgebeeld op prentkaarten van Hellevoetsluis.

Sinds oktober 2013 ligt Hr.Ms. Buffel (HW 12, A 884), een historisch Nederlands pantserschip in Hellevoetsluis. Vanaf 1979 tot 7 januari 2013 was het schip te bezichtigen in het Maritiem Museum Rotterdam waar het in de Leuvehaven lag als museumschip

Vanwege bezuinigingen werd de Buffel op 5 oktober 2013 verplaatst naar Hellevoetsluis, waar Stichting Museumschip “De Buffel” er nu zorg voor draagt. De historische schepen zijn aangemeerd aan de Koningskade.

Daarnaast bevat de vesting twee musea, het Nationaal Brandweermuseum en de *Oudheidskamer*. Hellevoetsluis heeft twee korenmolens, een bewoonde molen *De Hoop* uit 1801 en de *Zeezicht* bij Nieuwenhoorn. Verder staat er in de vesting een watertoren uit 1896, die bewoond wordt en die ontworpen is door N. Biezeveld.

Mooi Hellevoetsluis.

Er valt zoveel meer nog te schrijven over Hellevoetsluis, zoals over het “trammetje” of zoals wij het Charlois noemde “het moordenaartje” van de RTM, en dat die trambaan nu een fietspad is geworden, rechttoe, rechtaan door de polder. En over de korenmolen “de Hoop”, ook een bezoekje waard. Maar wellicht daarover een andere keer. Dit was voor nu Hellevoetsluis, de volgende keer wil ik wat gaan schrijven over **Spijkennisse** en het ontstaan daarvan.

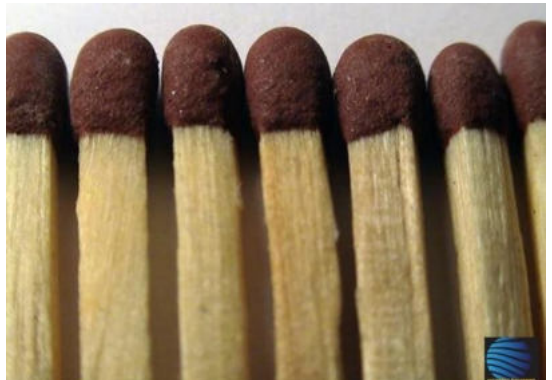
Cor Krefth.

(Bron: Wikipedia)

ZWAVELSTOKMAKER (Zwavelstokverkoper)

Maker en verkoper van zwavelstokken, die werden gebruikt bij het maken van vuur.

Hoewel de lucifer een zeer oude Chinese uitvinding was, werd deze in Europa herontdekt rond 1530. Men noemde ze zwavelstokjes. Het waren stokjes van bijvoorbeeld dennenhout, die geïmpregneerd waren met zwavel. Zwavelstokjes moeten gezien worden als de voorloper van de lucifer. Ze werden gebruikt om kaarsen mee aan te steken.

In 1832 werd door Charles Sauria een lucifer ontwikkeld die een mengsel van witte fosfor, kaliumchloraat, zwavel en gom bevatte. Deze lucifer kon bij geringe wrijving al ontbranden, maar de productie was onveilig vanwege de fosfordampen die bij de productie ervan vrijkwamen. Men ontdekte dat witte fosfor bij verhitting in het veel minder schadelijke rode fosfor kon worden omgezet. Dit verbeterde de productieomstandigheden aanzienlijk, maar probleem was dat de lucifers bij geringe wrijving onbedoeld tot zelfontbranding konden overgaan, wat onveilig was voor de gebruiker.

De veiligheidslucifer werd in 1844 uitgevonden door een Zweedse chemicus deze ontwikkelde een kop die antimoonsulfide, mangaandioxide en kaliumchloraat bevat en welke op een speciaal geprepareerd strijklak tot ontbranding gebracht kon worden. Het strijklak bestaat uit glaspoeder en rode fosfor.

Verhaal van een zwavelstokmaker: +/- 1835

Lucifers maken betekent met zwavel werken, en dat is een vreselijk giftig goedje. Je krijgt er een ziekte van die koudvuur heet. Die is ongeneeslijk, omdat het hele beendergestel afsterft. Wanneer onze jonge mensen naar het leger moeten, worden velen geweigerd, want ze breken bij het minste hun benen.

Soms is er zoveel damp in de werkplaatsen, dat de arbeiders elkaar niet meer kunnen zien. Mijn vader is kreupel geworden, en zijn lichaam is helemaal krom. Hij is graatmager. Vooral zijn gezicht is ingevallen. Zijn kaaksbeen is verwoest en tanden heeft hij bijna niet meer. Hij kan alleen nog vloeibaar voedsel eten. Ook hoest hij hevig. Dat is het begin van longtuberculose. Ik heb eventjes bij hem in de fabriek gewerkt. Ik moest doosjes vullen met lucifers en ze weer sluiten. Twaalf uren per dag. Dat viel nog mee. Maar toen werd ik "bevorderd" tot indoper. Heel de dag stond ik boven de dodelijke dampen en stak houten stekjes in de dikke, stinkende zwavelpap. Wanneer ik dan naar vader keek, zag ik mijn eigen vreselijke lot. Op een dag ben ik naar hem toegestapt en zei dat ik zo niet wilde leven. Hij begreep me wel, maar antwoordde dat hij niet zou werken om mijn luie mond te voeden.

Bron:internet

Wat is E.V.V.O

Ik vermoed dat veel zestig en zeventig plussers zich hierin zullen herkennen.

Onlangs werd bij mij E.V.V.O. vastgesteld (Efficiëntie Verlies Vanwege Ouderdom)

Bijvoorbeeld:

Ik wil mijn auto nog eens wassen. Ik ga dus naar de garage, maar zie onderweg dat er post op de keukentafel ligt. Dus maar eerst de post bekijken, 't kon wel eens belangrijk zijn. Ik leg de autosleutel op de keukentafel, haal de rekeningen uit de post en gooi het reclame drukwerk in de prullenmand, maar ontdek dat die propvol is. Dus ik leg de rekeningen op de keukentafel, om dan eerst, voor ik het vergeet, de prullenmand leeg te maken. Maar de container staat in de tuin, en omdat ik toch die kant op moet, kan ik misschien beter eerst de rekeningen bekijken en de overschrijvingen regelen. Ik neem mijn E-indentifier en stel vast dat mijn batterij leeg is. Mijn reserve E-indentifier ligt in mijn bureau en daar vind ik naast het keyboard van de computer ook een halfvol blikje Cola. Ik laat de overschrijvingen liggen, want eerst moet ik die Cola opdrinken voordat het per ongeluk over het toetsenbord valt. Maar die Cola is lauw geworden, dat is niet lekker, dus eerst in de koelkast zetten om af te koelen. En terwijl ik met de Cola naar de keuken ga, zie ik dat de bloemen in de vaas dringend water nodig hebben. Ik zet de Cola op het aanrecht, waar ik bij toeval mijn leesbril vind. (die is sinds gistermiddag kwijt was) Het beste is dat ik eerst de bloemen water geef voordat ik mijn bril op mijn bureau terug leg. Ik leg de bril terug op het aanrecht, vul een kan met water en daar zie ik de afstandsbediening van de TV liggen. Iemand heeft die op de keukentafel laten liggen. Ik denk als wij vanavond TV willen kijken, zullen we de afstandsbediening weer overal gaan zoeken en weet niemand meer dat die hier in de keuken ligt. Dus zal ik de afstandsbediening op de salontafel leggen, maar nu eerst de bloemen water geven. Ik geef de bloemen water, maar ik stoot dan tegen de deur en mors een grote plas water op de vloer. Ik leg de afstandsbediening terug op de keukentafel, ga een dweil halen en dweil de plas water op voordat ik natte voeten krijg. Dan ga ik terug naar de hal en probeer me vruchten loos te herinneren waar ik nou eigenlijk mee bezig was.

En 's avonds

- De auto niet gewassen,
- De rekeningen zijn niet betaald,
- Er staat lauwe Cola op het aanrecht in de keuken,
- De bloemen hebben te weinig water gekregen,
- De prullenmand is niet geleegd,
- Waar is mijn E-identificatie gebleven,
- Ik vind de afstandsbediening niet meer,
- Ik weet niet meer waar mijn leesbril is gebleven,
- En ik vind mijn autosleutel nergens weer.

En terwijl ik moet vaststellen dat ik vandaag niets heb gedaan, begrijp ik dat toch niet goed, want ik was de godganse dag bezig en ben nu "bekaf!"

Ik heb een serieus probleem, en ik moet ergens hulp gaan zoeken. Stuur dit bericht aan al uw kennissen, want ik weet echt niet meer aan wie ik het reeds verzonden heb.

Je moet niet lachen, want is het niet vandaag, dan ben je toch morgen aan de beurt.

Ouderdom is onvermijdbaar.
Wijsheid is een optie, maar lachen om zichzelf is een therapie!

Koorzanger.

Lach van de dag

Gehoorapparaat

De dokter schreef een gehoorapparaat voor, voor één van zijn oudere patiënten. De man zag er erg tegenop om zo'n ding te dragen, maar toen hij inzag dat het nauwelijks zichtbaar was, besloot hij het toch te proberen.

Een maand later kwam hij op controle.

"Hoe gaat het?" vroeg de dokter.

"Wel, ik heb de afgelopen maand dingen gehoord die ik nog nooit gehoord had."

"Dat is prachtig!" zei de dokter. "En wat zegt uw familie daarvan?"

"O, ik heb het hen nog niet verteld. Ik amuseer mij kostelijk en ik heb mijn testament al viermaal veranderd."

Agenda

2 okt. 2021
zaterdag

Jubileumconcert in theater de Stoep

20:00 uur
Spijkenisse

12 dec. 2021
zondagmiddag

Zangdienst in Breepleinker

16.00 uur
Rotterdam

23 dec. 2021
donderdag

Kerstconcert Sint-Catharijnekerk

20.00 uur
Brielle

26 dec. 2021
zondag

Schipperskerstfeest in de Pelgrimskerk

16.00 uur
Rotterdam

Wist U dat...? vanwege Corona
Het mannenkoor voorlopig niet repeteert op donderdagavond
in gebouw De Kern, Eikenlaan 2 in Spijkenisse.